

DALŠÍ RVAČKA VE SNĚMOVNĚ

Ministerstvo průmyslu a obchodu přichází se spornými novelami energetické legislativy, které se obor s pomocí poslanců pokusí přepsat

David Tramba
Tomáš Novák

Všichni proti ministerstvu průmyslu a obchodu. Tak lze jednou větou vystihnout současné dění okolo novel energetického zákona a zákona o podporovaných zdrojích energie, které v minulém týdnu prošly prvním čtením ve sněmovně. Skutečná bitva o jejich podobu se odehraje až ve druhém a třetím čtení.

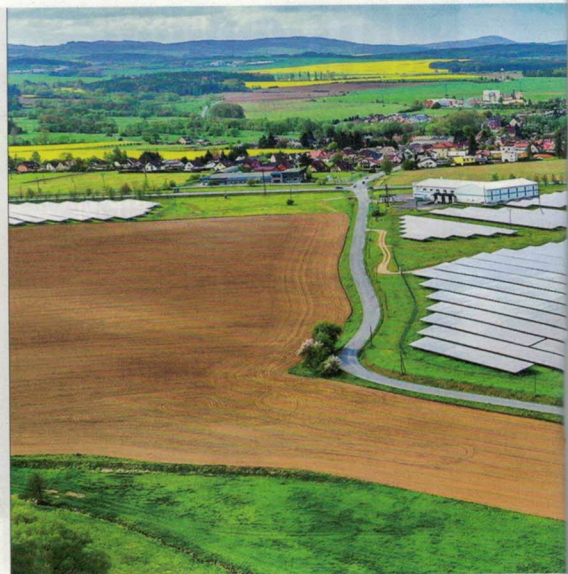
Ministerstvo vedené Karlem Havlíčkem – a v otázce energetiky zastupované hlavně náměstkem Reném Nedělou – se ocitá mimo realitu. Rozdílné názory na směřování energetiky mají nejen firmy či asociace z oborů zelené energetiky, ale už i tradiční velcí hráči – ČEZ, EPH a Sev.en Energy. Dokonce i jmenované firemní skupiny chtějí stavět fotovoltaické elektrárny a bateriová úložiště energie, avšak narážejí na odpor ministerstva průmyslu.

Havlíčkovu ministerstvo má totiž jiné priority. Tedy hlavně zkasírovat majitele solárních elektráren, kteří překročí navržený šestiprocentní limit ziskovosti. Většinou poslanců jsou však energetické zákony celkem lhostejné. Novelu energetického zákona vláda schválila již v březnu loňského roku, od té doby na ni usedal prach. Ani dnes není jisté, že se obě zmíněné novely podaří schválit do říjnových voleb.

Zátah na energetické šmejdy

Zákon o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích – obecně známý jako energetický zákon – pochází z roku 2000. Od té doby prošel již 24 novelizacemi. V té době současné, pětadvacáté, se ministerstvo průmyslu a obchodu snaží reagovat na výtky Evropské komise. Na její žádost tak novela obsahuje posílení nezávislosti Energetického regulačního úřadu (ERÚ), ale také možnost soudního přezkumu jeho rozhodnutí.

Spolu s tím se autoři novely pokoušejí zkrotit takzvané energetické šmejdy. Jedná se hlavně o najaté prodejce, kteří za použití všech možných triků (od „chcete nižší cenu energie?“ po lži typu

Budou majitelé solárních elektráren dostávat stejné platby jako dosud, nebo ty zbývající stát od roku 2022 zkrátí až o 50 procent? I to je otázka, o níž poslanci rozhodnou.

„váš dodavatel zanikl“) přesvědčují zákazníky k přechodu k jinému dodavateli. Zatímco prodejce shrábne provizi, zákazník často skončí u méně seriózního dodavatele a za energii platí víc než před změnou.

Rozsah problému ukazují údaje ERÚ, kterému přišlo jen v loňském roce 2490 stížností na pochybné jednání zprostředkovatelů či pořadatelů takzvaných e-aukcí. „Nebezpečným trendem ve vztahu ke spotřebitelům je také postupné navyšování smluvních sankcí od dodavatelů. Za předčasné ukončení smlouvy na dobu určitou běžně dosahují šesti tisíc korun a výjimečně nejsou ani sankce v desítkách tisíc korun,“ dodává předseda ERÚ Stanislav Trávníček.

Novela zákona má za cíl energošmejdy zkrotit. Zřejmě ne dostatečně, protože s pozměňovacím návrhem přichází poslanec Patrik Nacher z vládního hnutí ANO. Podle jeho návrhu by zprostředkovatelé měli mít povinnost

Povolená míra ziskovosti

Limit IRR pro obnovitelné zdroje dle návrhu vlády (v %)

Solární elektrárny	6,3
Větrné elektrárny	7,0
Malé vodní elektrárny	7,0
Zdroje na biomasu	9,5
Bioplynové stanice	10,6

Zdroj: návrh novely zákona o podporovaných zdrojích energie

informovat spotřebitele o skutečnosti, že s ním jedná jako zprostředkovatelé, již od prvního kontaktu s ním. Současně mají „zohledňovat při své činnosti účinně práva a oprávněné zájmy spotřebitele a dávat jim přednost před zájmy vlastními“.

Vyrazit zavřené dveře

Zatímco regulace energetických šmejdů má jednoznačnou podporu, konflikt se vede o akumulaci energie. Ministerstvo průmyslu a obchodu ji do novely energetického zákona odmítlo zařadit – navzdory přání téměř celé energetické branže. Rostoucí byznys okolo výstavby a provozování záložních velkokapacitních baterií, zastoupený oborovým sdružením Aku-Bat CZ v čele s Janem Fouskem, si to však nenechal líbit.

Příslušné úpravy, které by uzákonily podmínky pro podnikání v oboru ukládání energie, navrhlo do zákona přidat devět poslanců napříč politickým spektrem. Převažují mezi nimi zástupci demokratické opozice, ale patří mezi ně také dva poslanci hnutí ANO – Patrik Nacher a Roman Kubíček. Příslušný návrh má podporu ERÚ i správce přenosové soustavy ČEPS, jen Havlíčkovu ministerstvo je stále proti.

Jako důvod uvádí Havlíček a jeho náměstek René Neděla riziko nového živelného boomu, kdy republika bude bateriovými úložišti zaplavena tak jako před více než deseti lety solárními panely – s negativním dopadem na ceny elektřiny. To však asociace Aku-Bat CZ považuje za nesmysl, už s ohledem na fakt, že poslanecký návrh nepočítá se zavedením dotací na akumulaci energie.

Podobný názorový střet se nejspíš odehraje také o podobu zákona o podporovaných zdrojích energie. Vládní novela má odblokovat výstavbu dalších obnovitelných zdrojů, přičemž větší elektrárny mají soutěžit o výkupní cenu formou aukcí. Jenže má to jeden háček – ministerstvo průmyslu odmítá do aukcí pustit zájemce o stavbu fotovoltaických elektráren.

Zatímco regulace energetických šmejdů má jednoznačnou podporu, konflikt se vede o akumulaci energie.

Postoj ministerstva se tak dostává do střetu s celým oborem energetiky včetně velkých skupin ČEZ a Sev.en Energy; i ty chtějí do fotovoltaických parků masivně investovat. Ministerstvo průmyslu chce nové solární parky podporovat raději z Modernizačního fondu a jiných dotačních programů Evropské unie, aby jejich dotování nemělo přímý dopad na ceny pro koncové spotřebitele energie.

Střet o zisky solárníků

Podobný, možná ještě ostřejší spor se nejspíš povede o stanovení povolené míry ziskovosti obnovitelných zdrojů.

Tady si ministerstvo průmyslu a obchodu samo zadělalo na problém, když na poslední chvíli snížilo v zákoně limit vnitřního výnosového procenta (IRR) pro solární elektrárny z původních 8,4 na 6,3 procenta.

Havlíčkovu ministerstvo si od tohoto zásahu slibuje úsporu ve výši zhruba sedmi miliard korun ročně z peněz, které každý rok padnou na dotování obnovitelných zdrojů. Naopak Solární asociace i jednotliví vlastníci fotovoltaických elektráren varují před drastickým dopadem, který zahrnuje ohrožení schopnosti některých firem z oboru splácet bankovní úvěry a jejich následný bankrot.

Podle dobře informovaných zdrojů týdeníku Hrot z prostředí zelené energetiky se investoři s pomocí poslanců snaží zákon předělat. Jedna varianta počítá s vrácením limitu IRR na původní hodnotu 8,4 procenta, druhá s uplatněním horní povolené hranice 10,6 procenta pro všechny obnovitelné zdroje. Pro připomenutí: Podle vládního návrhu si nejvyšší cifru „zaslouží“ pouze výrobci elektřiny z bioplynu.

V případě IRR ve výši 10,6 procenta pro všechny investory je ve hře ústupek, který má uspokojit kritiky vysoké ziskovosti fotovoltaických elektráren. Komora obnovitelných zdrojů energie i část firem v oboru by v takovém případě souhlasily se zvýšením takzvané solární daně pro elektrárny spuštěné v roce 2010 z deseti procent na 15 až 20 procent, ale také s obnovením solárních odvodů pro fotovoltaické parky z roku 2009.

Ne vše je na hádku

Pro úplnost se sluší dodat, že návrh novely zákona o podporovaných zdrojích energie obsahuje několik bodů, na kterých se všichni zúčastnění shodnou. Vládní novela zavádí pokračující podporu pro zdroje, které by jinak majitelé po doběhnutí dvacetileté doby provozní podpory museli odstavit z ekonomických důvodů. V praxi se to bude týkat hlavně elektráren na biomasu a bioplynových stanic.

Další všeobecně podporovanou změnou je zavedení dotací na výrobu biometanu. Jeho využití má Česku pomoci splnit cíl Evropské unie týkající se podílu zelené energie v dopravě. Díky nově zavedené podpoře by měla část starších bioplynových stanic přejít od výroby elektřiny k produkci obnovitelné náhražky zemního plynu a dodávat ji do rozvodné sítě či přímo do nádrží aut s pohonem na CNG. ×